

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 41 - NOVEMBER 2018

[nl](#) [fr](#) [en](#)

PUBLICATIES

Er zijn twee nummers verschenen van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. [Het thematische dubbelnummer in het Engels \(2018, 1-2\)](https://www.journalbelgianhistory.be/nl/journal/belgisch-tijdschrift-voor-nieuwste-geschiedenis-xlviii-2018-1-2) (<https://www.journalbelgianhistory.be/nl/journal/belgisch-tijdschrift-voor-nieuwste-geschiedenis-xlviii-2018-1-2>) is volledig gewijd aan Congo tijdens de Eerste Wereldoorlog. [Het daaropvolgende nummer \(2018, 3\)](https://www.journalbelgianhistory.be/nl/journal/belgisch-tijdschrift-voor-nieuwste-geschiedenis-xlviii-2018-3) (<https://www.journalbelgianhistory.be/nl/journal/belgisch-tijdschrift-voor-nieuwste-geschiedenis-xlviii-2018-3>) bevat vier individuele artikelen. [\[MEER INFO\]](#)
(<https://www.journalbelgianhistory.be/nl/journals>)

ONDERZOEK

We maken een stand van zaken van het project ADOCHS (Auditing Digitization Outputs in the Cultural Heritage Sector) over de verbetering van de processen van kwaliteitscontrole van digitale erfgoedcollecties. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3806)

UITNODIGING

De partners van UGESCO (een project over nieuwe methoden van valorisering van fotocollecties) nodigen u uit in het CegeSoma op 12 december 2018 voor een testronde van de nieuw ontwikkelde applicaties en het participatieve platform UGESCROWD. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3807)

IN MEMORIAM JACQUES WYNANTS

Afscheid van een gepassioneerd historicus die vanaf het prille begin een hechte band had met CegeSoma [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3798)

TENTOONSTELLING

Profiteer van de komende weken en van de Kerstvakantie om de tentoonstelling 'Brussel, november 1918. Van oorlog naar vrede ?' te bezoeken, een productie van CegeSoma /Rijksarchief in het BELvue Museum. [\[MEER INFO\]](#) (<https://www.belvue.be/nl/activities/exposition-temporaire/brussel-november-1918>)

- [Nederlands](#)
- [Français](#)
- [English](#)

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVIII, 2018, 3

2018 3

[LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVIII, 2018, 1/2

Thematic Issue : Congo during the First World War

2018 1/2

[LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVII, 2017, 4

Themanummer - Numéro Thématique - Thematic Issue !

2017 4

[LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVII, 2017, 2-3

2017 2/3

[LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVII, 2017, 1

2017 1

[LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVI, 2016, 3/4

 2016 3/4 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVI, 2016, 2

Themanummer - Numéro Thématique - Thematic Issue !

 2016 2 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, XLVI, 2016, 1

 2016 1 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis XLV, 2015, 4

 2015 4 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis XLV, 2015, 2/3

 2015 2/3 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis XLV, 2015, 1

 2015 1 [LEES VERDER](#) >

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis XLIV, 2014, 4

 2014 4 [LEES VERDER](#) >

1 2 3 4 5 6 7 8 9 ...

Het ADOCHS-project is halfweg!

Op 1 november 2016 lanceerde het CegeSoma samen met de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR), de VUB en de ULB, het project *ADOCHS* voor een verbetering van de processen voor kwaliteitscontrole van gedigitaliseerde erfgoedcollecties. Na twee jaar bij het CegeSoma op dit project te hebben gewerkt verlaat Anne Chardonnens ons om haar team bij de ULB te vervoegen. Laat ons eens samen kijken wat zij al gerealiseerd heeft.

Wil je jezelf even kort voorstellen?

Ik ben doctoranda in de informatie- en communicatiewetenschappen en -technologieën aan de ULB. Vóór ik deelnam aan het *ADOCHS*-project heb ik gedurende een jaar gewerkt op het *MADDLAIN*-project voor een betere digitale toegang tot de collecties. Daarvoor werd gekeken naar de gewoontes van de gebruikers van het Rijksarchief, het CegeSoma en de Koninklijke Bibliotheek.

Wat betekent *ADOCHS* ?

Het is een letterwoord voor *Auditing Digitization Outputs in the Cultural Heritage Sector*. Het is de bedoeling nieuwe methodes te ontwikkelen om inzake digitalisering metadata en beelden te analyseren en de kwaliteit ervan te verbeteren. Ik sta in voor het luik "metadata" terwijl een doctorandus "*Digital Mathematics*" zich toespitst op de beelden.

Het CegeSoma is een van de partners van het *ADOCHS*-project; welk nut heeft dit project voor het centrum?

De collecties van het CegeSoma zijn gedocumenteerd aan de hand van beschrijvende metadata. Dat zijn "gegevens over gegevens" die de gebruikers in staat stellen opzoeken te doen in de onlinecatalogus Pallas. Metadata met titels, legendes of trefwoorden helpen de gebruiker om bijvoorbeeld een van de 300.000 foto's die het Centrum bewaart terug te vinden.

De metadata hebben echter niet allemaal dezelfde kwaliteit. Zoals we [vorig jaar](#) reeds aangaven vertonen de trefwoorden die worden gebruikt om de collecties te beschrijven verschillende soorten problemen. Het *ADOCHS*-project wil die problemen benoemen en nieuwe oplossingen uittesten om zo de toegankelijkheid van de collecties te verbeteren.

Wil dat zeggen dat je hele dagen doorbrengt met het corrigeren van trefwoorden waarin een of ander typfoutje zit?

Het manueel verbeteren van metadata die onjuist, onvolledig of incoherent zijn is zeer tijdrovend. Het is een monnikenwerk en meerdere mensen tegelijk zouden er elke dag moeten mee bezig zijn om tot betekenisvolle resultaten te komen.

Ik geef dus de voorkeur aan methodes waarbij dit proces geheel of gedeeltelijk kan geautomatiseerd worden. Met de software OpenRefine bijvoorbeeld kan gemakkelijk worden gezocht naar dubbels, lege velden of termen die slechts verschillen in schrijfwijze, om vervolgens met één muisklik al de plaatsen waar dit voorkomt aan te pakken.

Na twee jaar bij het CegeSoma te hebben gewerkt vertrek je dus naar de ULB (een van de partners van het *ADOCHS*-project). Wat is volgens jou de stand van zaken nu het project halfweg is?

De eerste maanden ben ik vooral meer te weten gekomen over de instelling, haar opdrachten, haar geschiedenis, haar collecties en haar werking. De context was nogal bijzonder, gezien de recente integratie in het Rijksarchief, de indiensttreding van een nieuwe directeur, het vertrek van een oudgediende informaticus die alle "geheimen" kende van de databank van het centrum, en tenslotte de geplande migratie van de gegevens naar het nieuwe collectiebeheersysteem van het Rijksarchief. Tijdens mijn werk bij het centrum heb ik niet alleen beter zicht gekregen op de context van het project, maar heb ik ook beter kunnen inschatten welke de uitdagingen zijn die gepaard gaan met de kwaliteit van metadata, bijvoorbeeld door te kijken naar andere projecten waarin metadata centraal staan, zoals [EHRI](#) of [UGESCO](#).

Na kennis te hebben genomen van de stand van zaken, de noden van de instelling en haar gebruikers (zie bijvoorbeeld '[de noden van de onderzoekers](#)') en na enige preliminaire analyses heb ik besloten mijn onderzoek toe te spitsen op de "*authority data*" van natuurlijke personen. Bij het CegeSoma worden in trefwoorden die naar documenten verwijzen zeer vaak persoonsnamen gebruikt. Mijn taak bestond erin om na te gaan hoe Linked Open Data aangewend kunnen worden om die namen ondubbelzinnig te maken, ze te linken aan andere collecties elders in de wereld of ze aan te vullen met contextuele gegevens uit databanken zoals *Wikidata*. Dit werk is nog niet af maar een "work in progress" ...

Hoe ziet het vervolg eruit?

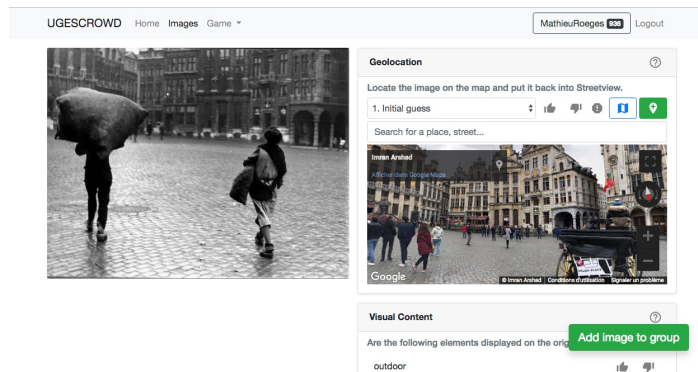
Ik heb momenteel een *EHRI*-onderzoeksbeurs waarmee ik kan verblijven aan het [CDEC](#) (*Fondazione Centro Di Documentazione Ebraica Contemporanea*) in Milaan. Daar doe ik testen om te kijken in welke mate de collecties aldaar zouden kunnen gelinkt worden aan deze van het CegeSoma via de lijst "[personen](#)" van het *CDEC*. Ik ben zeer enthousiast en verwacht heel wat van deze aanpak!

Er staat natuurlijk nog heel wat werk op stapel en men mag zeker niet denken dat alles kan worden "uitgekuist" (men kan spijtig genoeg de identiteit niet achterhalen van een persoon waarvan alleen de voornaam werd ingevoerd, maar geen datum of enige andere bijkomende informatie). Het blijft echter boeiend om via empirische gegevens de mogelijkheden en beperkingen van nieuwe tools te analyseren, in de wetenschap dat dit rechtstreeks ten goede zal komen aan het personeel en de eindgebruikers.

De foto's van het CegeSoma : beschrijving met artificial intelligence en controle door de lezers

In april 2017 ging het *UGESCO*-project van start (*Upscaling the Geo-temporal Enrichment, exploration and exploitation of Scientific Collections*), een onderzoeksproject over nieuwe methodes voor het valoriseren van fotocollecties.

Op 12 december e.k. zullen de partners van het project ons een presentatie geven van nieuwe tools waarin *artificial intelligence* (AI) wordt gecombineerd met de expertise van onze onderzoekers en gebruikers.

geïdentificeerd. Al deze tools werken volgens het principe van machine learning wat betekent dat de resultaten altijd maar beter worden. *UGESCO* vertrouwt echter niet alleen op AI maar vraagt ook aan specialisten en aan het publiek om de gegevens te valideren via een crowdsourcing-platform.

Men beweert wel eens dat één beeld meer zegt dan duizend woorden.

Maar een onderzoeker die stuit op een slecht gedocumenteerd beeld zal zich heel wat vragen beginnen stellen: welke betekenis moet worden gegeven aan een foto die door de maker onvolledig beschreven werd? Hoe kan de geografische en historische context van de foto worden teruggevonden?

Documentalisten en archivariissen vragen zich wel eens af hoeveel tijd besteed moet worden aan een gestructureerde beschrijving van elk van die beelden of hoe visuele elementen geïntegreerd kunnen worden in een catalogus gebaseerd op trefwoorden. En hoe ver moet men gaan in die beschrijvingen?

Het *UGESCO* -project wil oplossingen aanreiken voor deze problemen door de kwaliteit van de metadata deels geautomatiseerd te verbeteren.

Met technologie voor beeldherkenning en automatische taalverwerking hebben de partners van het project (UGent, KUL, ULB en ARA) programma's ontwikkeld waarmee de plaats en de datum waar een foto werd genomen kunnen worden

Op woensdag 12 december 2018 komen de onderzoekers van het project de resultaten van hun werk voorstellen. Bij die gelegenheid zal u ook zelf de programma's kunnen testen en kunnen kennismaken met het platform *UGESCROWD*. Het *Launch Event* vindt plaats **in de conferentiezaal van het CegeSoma en start om 9.30 u.** Het is zowel bestemd voor professionals als voor het grote publiek dat wil meewerken aan het valoriseren van ons fotografisch erfgoed.

Klik [hier](#) voor het programma.

Klik [hier](#) om u voor het event in te schrijven.

◀ [Terug](#) ▶

In memoriam Jacques Wynants

Jacques Wynants – die de “anciens” van het CegeSoma kennen als “onze grote Jacques” – is zoals hij zelf wenste in alle stilte en discretie heengegaan, namelijk op zondag 18 november 2018, vlak na de herdenkingscyclus rond de Grote Oorlog, waar hij als gepassioneerd onderzoeker fel mee bezig was geweest.

Een atypische loopbaan

Jacques Wynants werd geboren te Luik op 28 juli 1940 en heeft zijn beroepsleven gewijd aan het middelbaar onderwijs. Hij volgde eerst de opleiding van regent maar begon later opnieuw te studeren en behaalde in 1982 zijn licentiaatsdiploma Geschiedenis aan de UCL (met een verhandeling over Verviers, de bevrijding en het eind van de Slag om de Ardennen).

Gedurende een twintigtal jaar was hij leerkracht aan het Sint-Clara-instituut te Verviers en was nadien, van 1984 tot zijn pensionering, directeur van het Saint-François-Xavier-instituut.

Jacques bleef altijd in de ban van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Die bijzondere aantrekkingskracht kan ongetwijfeld verklaard worden vanuit zijn herinneringen en ervaringen als kind tijdens die periode.

Maar naast zijn belangstelling voor dit conflict had hij nog vele andere interesses. Zijn andere voorkeurthema's waren onder andere de burgers tijdens de Eerste Wereldoorlog, de sociale geschiedenis van de 18e tot de 20e eeuw, de industriële revolutie in zijn geliefde Verviers, het erfgoed en de geschiedenis van de Oostkantons en de “Tien Gemeenten”, Duitse immigratie in zijn streek (vooral tijdens de 19e eeuw), enz.

Een geëngageerd man

Jacques volgde niet alleen zijn passies maar was ook een geëngageerd man, een vertrouwenspersoon en een man van actie, die net zoals zijn vader er niet voor terugdeinsde verantwoordelijkheden op te nemen en ze tot het einde na te komen.

De lijst van verenigingen die op hem beroep deden om te fungeren als secretaris, voorzitter of bestuurder is zéér lang. Hij was voorzitter van het oudheidkundig en geschiedkundig genootschap van Verviers, voorzitter van de raad van de kerkfabriek van Sint-Remaclus, een geklasseerde kerk die deel uitmaakt van de “gouden eeuw van de lakenweversstad” (19e eeuw). Hij was ook secretaris van de bestuurscommissie voor de musea van Verviers, lid van het wetenschappelijk comité van het toeristisch centrum voor “Wol en Mode”, correspondent en vervolgens geassocieerd onderzoeker bij het CegeSoma en tot begin 2018 voorzitter van de vzw “Vrienden van het CegeSoma”.

Zijn no-nonsens aanpak en zijn goede kennis over de werking van allerhande verenigingen zijn zeer kostbare troeven geweest.

Sleutelfiguur van het NCWOII , bron van inspiratie en vriend van het CegeSoma

Jacques en het NCWOII* – voorloper van het CegeSoma - leerden mekaar reeds kennen bij het ontstaan van de instelling, in 1967-1968. Via zijn nauwe band met José Gotovitch werd hij in 1969 correspondent voor het Centrum en in die hoedanigheid bezorgde hij de instelling een heleboel archieven, kranten, en getuigenissen die hij in de loop der jaren heeft verzameld in de regio Verviers.

Tijdens al die jaren leren we ook zijn uitermate warme, sympathieke en optimistische persoonlijkheid kennen: wanneer een of ander project een positieve bijdrage moest krijgen was hij altijd een en al oor en stond hij ons vriendelijk te woord.

Hij was eerst lid van de vzw “Vrienden van het CegeSoma” en vervolgens bestuurder (2004) en voorzitter (2007) van de vzw, functies waarin hij – hoe kan het ook anders - unaniem werd gewaardeerd.

Helaas is nu het moment van afscheid gekomen en laat hij zijn vrienden en al wie hem heeft gekend bedroefd en een beetje ontredderd achter.

Bedankt, Jacques, voor al die jaren van passie en engagement. Bedankt voor je betrokkenheid bij het CegeSoma en zijn vzw.

Alain Colignon en Isabelle Ponteville

21.11.2018

* Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog

◀ [Terug](#) ▶

[MENU](#)

Tijdelijke tentoonstelling

Brussel, november 1918.

VAN OORLOG NAAR VREDE ?

26/09/2018 - 06/01/2019

0.00€

Scholen , Individuele bezoekers , Groepen

Op 11 november 1918 werd de Grote Oorlog beëindigd. Dit betekende voor Brussel het einde van een periode van bezetting van bijna 50 maanden. Hoe beleefden de Brusselaars het einde van de oorlog en welke grote uitdagingen moest Brussel in deze periode het hoofd bieden?

Aan de hand van foto's en historische documenten en ook archieffilms neemt deze tentoonstelling in drie talen – Frans, Nederlands en Engels – ons mee naar het roerige Brussel van 1918, dat werd geconfronteerd met sanitaire problemen, de opvang van vluchtelingen en al snel ook met de terugkeer van strijders en bannelingen.

November 2018 was ook het moment van een nieuw begin, waarin meer de overwinning dan de
voudig **Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren**

Een te
jaar Gr **Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.**
Meer informatie

Ok, ik ga akkoord
Bezoel

100

- Individuele bezoekers: vrije bezoek gedurende de opneingsuren van het museum
- Gezinnen: spelboekje voor kinderen tussen 8 en 12 jaar beschikbaar (1€/kind - zonder reservatie)
- Groepsbezoeken mits reservatie - info en reserveren
- Begeleide bezoeken op aanvraag - info en reserveren
- Klasbezoek en pedagogisch dossier - info en reserveren
- Workshop 1918...*en nu?* - info en reserveren

Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren

Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.

[Meer informatie](#)

Ok, ik ga akkoord

Praktische Info

- Van woensdag 26 september 2018 t/m zondag 6 januari 2019
- Gratis toegang

Ontdek meer

Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren

Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.

Meer informatie

Ok, ik ga akkoord

Activiteit

Activiteit

Activiteit

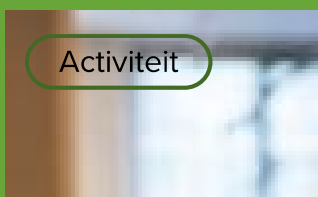

Activiteit

Verhalen van s

Activiteit

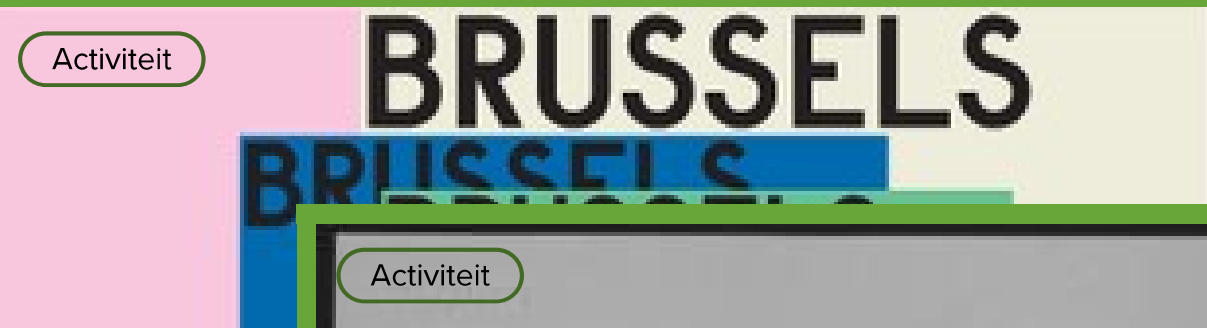
Groepsbezoek Besluit november

Activiteit

Activiteit

BRUSSELS

Activiteit

Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren

Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.

Meer informatie

Ok, ik ga akkoord

Brussels Museum Klassiek Brussel, november 1918: Faire s

06/12/2018

Bezoek de tentoonstelling Brussel, november 1918 met een klas.

Guerre

27/11/2018

Jong en oud worden verwacht voor een kleurrijke afsluiter: rondleidingen door de
tentoonstelling Brussel, november 1918, spelparcours met clowns en
zelfs... een bezoek van de Goede Sint! Spelparcours - van 3 tot 16 jaar
Lezing in het Frans van Laurence van Yperse

LEZING

Lezing van Sophie De

05/01/2019

BELvue is een project van de Koning Boudewijnstichting Ondernemingsnr.: 0 415 580 365

Blijf op de hoogte!

Ontvang onze informatiemails (max. 2x/maand)

Inscri...

Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren

Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.

Meer informatie

Ok, ik ga akkoord

Wij gebruiken cookies op deze site om uw gebruikerservaring te verbeteren

Door te klikken op een link op deze pagina geeft u ons toestemming om cookies in te stellen.

[Meer informatie](#)

Ok, ik ga akkoord